
Referat af møde i Forskningsudvalget 18. maj 2021

Deltagere:

Prorektor Peter Kjær (formand)
Bibliotekschef Joanna Ball (observatør)
Chefjurist Kirsten Dybvad Mikkelsen (observatør)
Informationsspecialist Sidse Louise Schelde (observatør)
Lektor Lars Buur
Lektor Lise Lotte Hansen
Ph.d-studerende Ida Frost Kyvsgaard
Ph.d-studerende Kasper Anthon Sørensen
Ph.d-studerende Mathias Mikkelsen
Professor Benni Winding
Professor Jan Pries-Heje
Professor Jeppe Dyre
Professor Rikke Andreassen
Sekretariatsmedarbejder Michael Brodthagen
Studerende Julie Skaaning Bruun
Teamleder Lene Lillebro (observatør)
Vicedirektør Elisabeth Hvas (observatør)
AC-Fuldmægtig i Rektorsekretariatet Nanna Hølge-Hazelton (sekretær, referent)

AC-fuldmægtig Asbjørn Busk Jørgensen (pkt. 3)
Teamleder Allan Grønbæk (pkt. 4)
Journalist Tim Houman (pkt. 6)
Kommunikationsmedarbejder/ journalist Camilla Buchardt (pkt. 6)
Informationssikkerhedskonsulent Mads Tolderlund (pkt. 6)

Afbud:

Lektor Pernille Juhl
Lektor Lasse Martin Koefoed
Professor Hanne Warming
Professor Anette Elisabeth Warring

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat og opfølgning på drøftelser på sidste møde
3. Drøftelse af e-Science organisering på RUC
4. Orientering om status på arbejdet med erhvervsklyngerne
5. Orientering om gennemført panelbesøg på ISE
6. Debat om mediepres på forskere (eftersendt 18. maj)
7. Eventuelt

Bilag:

- Udkast til referat af FOU-møde d. 17. marts 2021
- Cover: Godkendelse af organisering, governance, finansiering og servicekatalog for nyt eScience Front Office på RUC
 - Bilag 1: Governance og organisering af eScience-området på RUC (udkast)
 - Bilag 2: Organisering og understøttelse af HPC på RUC
- Cover: Status på erhvervsklyngerne
 - Bilag 1: Statusnotat for klyngesamarbejdet til UFM 23.04.21
 - Bilag 2: Præsentation: De danske klynger (Cluster Excellence Denmark)

- Cover: Orientering om panelbesøg på Institut for Samfund og Erhverv
 - Bilag 1: Program for digitalt panelbesøg
 - Bilag 2: Brief til panel januar 2021
 - Bilag 3: Rollebeskrivelser og forventningsafstemning
- Cover: Mediepres, politisk pres og personlig chikane (eftersendt 18. maj)

Ad 1 – Godkendelse af dagsorden

Udvalget godkendte dagsordenen for mødet inklusive punkt 6 om mediepres på forskere, som blev eftersendt på opfordring fra professor Rikke Andreassen.

Ad 2 – Godkendelse af referat og opfølgning på drøftelser på sidste møde

Ændring i referat: Professor Jan Pries-Heje var tilstedeværende på forskningsudvalgets møde 17. marts. Med denne tilretning godkendte udvalget referatet af mødet d. 17. marts 2020.

Prorektor Peter Kjær (PK) orienterede desuden om, at det endelige udkast til organisering af Open Science-arbejdet på RUC, som forskningsudvalget (FoU) drøftede i marts, behandles endeligt i Uddannelsesledelsen i indeværende uge.

Ad 3 – Drøftelse af e-Science organisering på RUC

Prorektor (PK) introducerede drøftelsen af e-Science, som ligger i forlængelse af FoUs tidligere drøftelse af Open Science-arbejdsgruppens rapport. Siden sidste FoU-drøftelse af emnet er der udarbejdet et konkret forslag til organisering af e-Science på RUC. Opgaven er udfordret af at være ressourcetung og uden et naturligt hjemsted på universitetet, da det dækker over mange niveauer og administrative enheder. Dertil er det et område under udvikling, som for mange forskere endnu er ukendt eller meget nyt.

PK præsenterede de væsentligste dele af oplægget til organiseringen, herunder forslaget om etablering af et *front office* med følgende funktioner:

- Single point of contact (RUC Service Desk)
- HPC kompetencecenter (INM, Thomas Schrøder)
- Data management kompetencecenter (Roskilde Universitetsbibliotek)
- Teknisk support og overordnet samordnings-funktion (RUC Digital)
- Forskningsunderstøttelse (Forskningservice (KR) og på institutterne)

FoU diskuterede placeringen af kompetencecentret med henvisning til de mange forskere, som er eksperter inden for programmering, HPC og data management, men ikke er tænkt ind i placeringen af centret på INM. Placeringen skyldes blandt andet, at Thomas Schrøder fra INM har erfaringer med HPC-området fra lokalt og nationalt arbejde, og tilmed har modtaget en EU-bevilling til oprettelse af et nationalt kompetenceudviklingscenter.

Der var samlet opbakning i FoU til at arbejde videre med den fremsendte model for organisering, men med en opmærksomhed på den brede interesse i opgaven og de mange eksisterende kompetencer og netværk på RUC, som bør inddrages i processen.

PK samlede op på diskussionen: Det er en ledelsesopgave at se på hvilke forskningsinteresser der er til stede på de fire institutter og hvordan der kan skabes de relevante broer og rammer for arbejdet på RUC. Et konkret forslag er at kortlægge og/eller samle alle de forskere, der allerede har "noget digitalt" i deres portefølje.

PK orienterede desuden om, at RUC er ved at melde sig ind i Digital Lead (se næste punkt) og bliver medlem af Digital Summit i København til sommer. FoU vil vende tilbage til det brede spørgsmål om digital forskning på RUC og hvad udvalgets rolle er i den sammenhæng.

Ad 4 Orientering om status på arbejdet med erhvervsklyngerne

Prorektor (PK) gav en kort historisk gennemgang af arbejdet med klyngeindsatsen og en status på RUCs arbejde med erhvervsklyngerne, siden FoU havde emnet til orientering på møde den 19. januar. På nationalt plan er der etableret 10 klynger inden for nationale virkeområder og fire indenfor såkaldte ”spirende områder”. Klyngerne skal fungere som en slags vidensplatform og kompetenceoverførsel mellem vidensinstitutioner og virksomheder.

Siden sidste orientering har RUCs afdeling for eksterne samarbejder holdt en række møder med forskellige klynger og regionale samarbejdspartnere, herunder Erhvervshus Sjælland. Formålet med møderne har været at undersøge hvilke klynger, der har interesse for og matcher kompetencer på RUC, og hvordan den regionale klyngeindsats skal se ud.

Der er startet samarbejder op med fem klynger, hvoraf de fire har sammenfaldende interesser for Region Sjælland. Derudover er RUC med i en ansøgning om projektmidler til Digital Lead, som er en national klynge for virksomheder, der arbejder bredt med det digitale område, og det afklares, om RUC dertil skal være medlem af klyngen Food and Bio.

På nuværende tidspunkt er RUC i dialog med regionale aktører om etablering og placering af regionale kontormiljøer, hvor der bl.a. diskuteres om en HUB for cirkulær økonomi skal placeres i Roskilde by eller på RUC.

FoU var meget positive over de eksisterende tiltag i klyngearbejdet, men udtrykte en generel bekymring for risikoen for silodannelse og for stort fokus på de tunge teknologier i klyngerne. FoU efterspurgte et fokus på at udnytte RUCs potentiale, som i høj grad ligger i at give andre, ofte tværfaglige, perspektiver på de store emner som digitalisering og tech, og at hjælpe med at udvikle de organisatoriske kompetencer og generiske udfordringer.

FoU udtrykte bred opbakning til at arbejde med et fokus på tværfaglighed i praksis, samarbejde og videndeling på tværs af institutter, i overensstemmelse med RUCs strategi.

PK sammenfattede drøftelsen: Vi skal passe på klyngesiloer og have fokus på de tværgående kompetencer/ potentialer på RUC (digital, iværksætteri/entreprenørskab), hvor vi skal blive tydeligere på vores bidrag ift. sprogtone om hvad RUC bidrager til på områderne.

Ad 5 – Orientering om gennemført panelbesøg på ISE

Prorektor (PK) orienterede om første gennemførte panelbesøg i forskningsevalueringen af institutterne. Grundet COVID-19 blev panelbesøget på ISE afholdt virtuelt, hvilket skabte nogle udfordringer ift. tidszoner for de forskellige paneldeltagere, men samlet var en god oplevelse.

Evalueringspanelets arbejder nu på deres evalueringsrapport, som bliver fremsendt til ISE medio juni og har et omfang på cirka 15 sider. Fokus for evalueringspanelets rapport er på forskningshøjde og impact i samfundet samt en række andre temaer, såsom forholdet mellem forskning og uddannelse, forskerkarrierer og arbejdsbetingelser samt de bredere rammebetingelser for forskning på RUC. Forventningen er, at evalueringsrapporten både har det overordnede perspektiv på instituttet og på de fire brede fagmiljøers udfordringer og muligheder.

Forskningsevalueringerne går på turnus mellem institutterne og har et formativt udgangspunkt, som skal stimulere til intern refleksion og udvikling samt tværgående debatter på universitetet. Næste institut i evalueringsturnussen er IKH, som starter efter sommerferien 2021.

Læringen fra første evalueringsrunde er bl.a., at rammerne for universitetet skal beskrives endnu bedre, eksempelvis det danske karrieresystem for forskere samt universiteternes budgetmodel kan være svært at forstå udefra. Dertil har første evaluering givet en masse erfaringer omkring den administrative proces og hvordan denne kan optimeres ved bl.a. større anvendelse af Pure fremover.

Som erfaringsdeling fortalte to af ISEs forskere fra FoU om deres oplevelse med evalueringen. Her var oplevelsen, at evalueringerne kan give institutterne en stor læring i forhold til hvilke styrker og svagheder instituttet besidder, herunder hvor de placerer sig i det nationale og internationale forskningslandskab, hvilket kan bruges positivt fremover, hvis institutledelsen tager det seriøst. Oplevelsen med at deltage i panelbesøget blandt de VIPere, som ikke havde fået tildelt et særligt ansvar i evalueringen, blev desuden beskrevet som positiv og behagelig blandt repræsentanter tilstede i FoU.

PK lovede at vende tilbage til emnet efter sommerferien, når resultaterne af ISEs evalueringsrapport og instituttets handleplan forelægges.

Ad 6 – Debat om mediepres på forskere

På opfordring fra Professor Rikke Andreassen var punkt 6 blevet eftersendt og afsat til drøftelse af det øgede mediepres og personlig chikane mod forskere. Oplægget til dagens debat udsprang af Rikke Andreassens personlige oplevelser, som dækker over faglige og personlige angreb i både etablerede og sociale medier samt ubehagelige oplevelser med en opsøgende stalker på sin privatadresse.

Rikkens Andreassens oplevelser er ikke et enestående tilfælde, men taler ind i en generel tendens, hvor forskere i stigende grad oplever at blive presset og personligt chikaneret gennem forskellige kanaler. Også blandt nogle Ph.d.-studerende på RUC har der været lignende oplevelser med fremsendelse af kontinuerlig, personlig kritik via mails, og de unge forskere blev på FoU fremhævet som en særligt sårbar gruppe, da de ikke har begreb om "hvad der er normalt" at blive udsat for, og hvornår noget går over stregen.

Prorektor (PK) orienterede desuden en igangværende debat om emnet mellem universiteter, da AAU og AU også har været objekter for lignende mediesager, og at der pt. er der en drøftelse af emnet i rektorkollegiet i Danske Universiteter.

Debatten i FoU handlede derfor om hvad RUC som universitet kan og bør gøre for sine forskere og Ph.d.-studerende. Konkret efterspurgte FoU nogle klare linjer for hele universitetet i forhold til hvordan den enkelte forsker, unge som erfarne, skal tackle situationer som de beskrevne.

Prorektor (PK) anerkendte udfordringerne og universitetsledelsens ansvar for løbende at drøfte problematikken og handleplaner. Samtidig blev der dog henvist til det udsendte notat for ansvarsfordelingen mellem de forskellige interne aktører på RUC. Der eksisterer på RUC en organisation og et beredskab, som kan give rådgivning til forskere om håndtering af mediepres og chikanesager.

RUC Koncernjura supplerede med at understrege, at området er lovreguleret i straffeloven, og at grove sager som trusler om vold er et anlæggende for Koncernjura. Tilsvarende, hvis der er en HR-vinkel på en sag, kan der være tale om et arbejdsmiljøproblem, som eksempelvis kan lede til tilbud om psykologbistand.

Hertil fulgte Informationssikkerhedskonsulent Mads Tolderlund op med en opfordring til forskere om at tage kontakt til ham med det samme, hvis man modtager urovækkende mails eller er klar over, at ens forskningsområde kan risikere at afføde trusler og lignende.

Rækkefølgen på den officielle ansvarsfordeling i håndtering af disse sager er klart beskrevet i det fremsendte notat: Kommunikation – HR – Koncernjura – Ledelsen. Hvis man som forsker sidder med en chikanesag eller en krænkelse, kan man også kontakte Koncernjura direkte og spørge om det er en straffelovssag. Det er vigtigt, at alle forskere kender til denne organisering og benytter sig af den, når de kommer i tvivl om hvordan sagerne skal håndteres.

FoU udtrykte forskellige oplevelser af hvorvidt det eksisterende system virker eller ej, nogle er meget tilfredse mens andre ikke har oplevet opbakning fra systemet.

Der var dog bred enighed i FoU om vigtigheden i at få skabt en kultur, hvor unge såvel som erfarne forskere deler sine oplevelser med mediepres og chikane med hinanden og bliver bekendte med det eksisterende system, så det bliver et kollektivt og ikke et individuelt problem.

FoU stillede en række konkrete forslag:

- Klæd forskerne på om hvad der er "normalt" omkring f.eks. trusler på mail – særligt ift. Ph.d.-studerende, som ikke har så mange års erfaring. "Det er OK at sige det højt", præcis ligesom med MeToo-sager.
- Overvej at oprette en "ombudsmand", som modtager henvendelser fra forskerne, så ikke man som forsker skal gå til institutledelsen, hvor der kan være meget lang vej.
- Overvej om chikanemails automatisk skal videresendes til kommunikationsafdelingen centralt.
- Overvej om der er behov for ekstra ressourcer og kompetencer i Kommunikation. Den nye HR-chef skal være opmærksom på dette stigende problem.

PK opsummerede debatten:

- RUC har en infrastruktur for håndtering af sagerne, men der skal lægges mere vægt på hurtig afklaring af, om en sag er "normal", eller noget der skal reageres på, på den ene eller anden måde.
- Forskerne skal vide, at de altid kan rette henvendelse til Mads Tolderlund for afklaring af chikane og sikkerhed en sag. Alternativt skal forskerne vide, at de kan gå til kommunikation og HR ift. hvad man skal gøre rent kommunikativt eller hvad logikken er i en debat.
- Der ligger en ledelsesopgave i at finde ud af hvordan vi kan udtrykke tillid til forskerne og bakke dem op, uden at risikere at accelerere debatterne yderligere.

Ad 7 - Eventuelt

Under eventuelt blev der spurgt ind til handleplaner på baggrund af den nyligt gennemførte Ph.d.-evaluering, som viser en nedgang i Ph.d.-bestanden. Hertil lovede PK, at FoU vil tage en temadiskussion om Ph.d.-uddannelser på bagkant af evalueringen samt en bredere diskussion om hvad det vil sige at være en institution med en stærk Ph.d.-uddannelse.

Dette vil blive taget op på et møde i udvalget efter sommerferien 2021.
